

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pkf.II.20.287/2023/2. szám

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Kiss D. Csaba ügyvéd (cím) által képviselt kérelmező neve (cím) kérelmezőnek – a Dr. ... elnök által képviselt Fővárosi Törvényszék (cím) kérelmezett ellen vagyoni elégtétel megfizetésére irányuló nemperes eljárásban a Debreceni Törvényszék 11.Pk.20.342/2023/21. számú végzése ellen a kérelmezett által 22. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

végzést:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság végzésének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét helybenhagyja.

Megállapítja, hogy a meg nem fizetett 27 636 (huszonhétezer-hatszázharminchat) forint fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Kötelezi a kérelmezettet, hogy fizessen meg a kérelmező részére 15 (tizenöt) napon belül az általános forgalmi adót is tartalmazó 12 700 (tizenkétezer-hétszáz) forint másodfokú költséget.

Ez ellen a végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

A tényállás

[1] A kérelmező, mint felperes 2015. június 11. napján terjesztette elő keresetlevelét a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon a gazdasági társaság alperessel szemben munkaviszony megszüntetés jogellenességének jogkövetkezményei, rendkívüli munkavégzés ellenértéke és teljesítménybér megfizetése iránt. A keresetlevelet a bíróság 42.M.1749/2015/2. számú végzésével idézés kibocsátása nélkül elutasította, amely végzés 2015. szeptember 5. napján jogerőre emelkedett. A kérelmező keresetlevelét ismételten, 2015. szeptember 8-án terjesztette elő.

[2] 2018. március 23. napján a közigazgatási és munkaügyi bíróság tárgyaláson hozott végzésével a pert az azonnali hatályú felmondás jogellenességének megállapítása és ennek jogkövetkezménye iránt támasztott kereseti kérelem vonatkozásában megszüntette. E végzéssel szembeni kérelmezői fellebbezés folytán a kérelmezett 2018. június 21-én kelt 8.Mpkf.690.059/2018/7. számú végzésével az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta.

[3] A közigazgatási és munkaügyi bíróság 2019. január 30. napján 63.M.2914/2015/66. szám alatt hozott elsőfokú ítéletet. A kérelmező az ítélettel szemben fellebbezést terjesztett elő, melynek folytán a kérelmezett 8.Mf.680.120/2019/5. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta. A jogerős ítélettel szemben az alperes felülvizsgálati kérelme folytán pedig a Kúria 2020. május 27. napján kelt Mfv.X.10.363/2019/11. számú ítéletével a rendkívüli munkavégzés ellenértéke tárgyában a jogerős ítéletet az elsőfokú ítéletre is kiterjedően hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. Egyebekben a másodfokú bíróság ítéletét hatályában fenntartotta.

[4] A 2020. április 1. napjától a közigazgatási és munkaügyi bíróságok tekintetében bekövetkezett jogutódlás folytán a pert a kérelmezett folytatta tovább, a megismételt eljárásban 2022. június 1. napján 13.M.70.385/2021/54. szám alatt hozott elsőfokon ítéletet. Az ítélettel szembeni kérelmezői fellebbezés folytán a Fővárosi Ítéltábla a

2022. október 2. napján kelt, a kérelmező jogi képviselője által 2022. október 24. napján kézhez vett 2.Mf.31.202/2022/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A kérelem és az ellenirat

[5] A kérelmező a per elhúzódása miatt a 2015. június 11. és 2022. október 24. közötti 2693 napra 1 077 200 forint vagyoni elégtétel megfizetésére kérte kötelezni a kérelmezettet.

[6] A kérelmezett az elleniratában a kérelmező követelését 189 nap, azaz 75 600 forint vagyoni elégtétel mértékig nem vitatta, ezt meghaladóan a kérelem elutasítását kérte. Az eljárás számított időtartamát 2691 napban kérte megállapítani, amelyből kért figyelmen kívül hagyni 1422 napot és így a bírósági eljárás figyelembe vehető időtartamát 1269 napban határozta meg. A kérelmezett e körben elfoglalt álláspontja szerint az eljárás fentiek szerint figyelembe vehető időtartama mindösszesen 189 nappal haladta meg a polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel érvényesítéséről szóló 2021. évi XCIV. törvény (a továbbiakban: Pevtv.) 6. § (3) bekezdése szerinti 36 hónapos időtartamot. Ezzel összefüggésben pedig a Pevtv. 7. § (2) bekezdésére hivatkozott és arra, hogy a vagyoni elégtétel csak az alapeljárás észszerű időn túli szakasza tekintetében illeti meg a kérelmezőt.

[7] Az eljárás számított időtartamából kérte levonni a Pevtv. 15. § (3) bekezdése szerint a 2015. június 12. és 2015. szeptember 7. között eltelt 87 napot, a 2016. február 24. és a 2016. május 12. közötti 78 napot, a 2018. május 18. és 2018. június 12. közé eső 25 napot, a 2019. március 21. és 2019. április 1. között eltelt 11 napot, a 2020. szeptember 30-tól 2021. január 12-ig terjedő 104 napot, valamint a 2021. március 12. és 2021. június 15. között eltelt 95 napot. A Pevtv. 15. § (4) bekezdésére hivatkozással kérte az eljárás számított időtartamából levonni a 2015. október 9. és 2015. december 2. közé eső 55 napot, a 2016. május 13. és 2016. május 29. között eltelt 16 napot, a 2017. január 25. és 2017. március 23. között eltelt 57 napot, a 2017. szeptember 6. és 2018. január 8. között eltelt 120 napot, a 2022. április 20. és 2022. május 31. napja közötti 41 napot, továbbá a Pevtv. 15. § (3) és (4) bekezdéseire együttes hivatkozással kérte figyelmen kívül hagyni a 2019. április 2. és 2019. október 8. napja közötti 189 napot. Ezt meghaladóan pedig a Pevtv. 15. § (5) bekezdésére hivatkozással az így fennmaradó, figyelembe vehető 1813 nap 30 %-kal, azaz 544 nappal történő csökkentését kérte a kérelmező perelhúzó és célszerűtlen pervitelére hivatkozással. A már fentebb írtak szerint hivatkozott a Pevtv. 7. § (2) bekezdésében foglaltakra, ezzel összefüggésben pedig arra, hogy az észszerű időt meghaladó időtartamokra érvényesíthető csak a vagyoni elégtétel iránti igény, figyelemmel az Emberi Jogok Európai Bíróságának (EJEB) gyakorlatára.

Az elsőfokú bíróság döntése

[8] Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott végzésével kötelezte a kérelmezettet, hogy fizessen meg a kérelmezőnek 15 napon belül vagyoni elégtétel címén 996 800 forintot. Ezt meghaladóan a kérelmet elutasította. Megállapította, hogy a kérelmező 30 054 forint illeték visszatérítését kérheti az állami adó- és vámhatóságtól, továbbá azt is, hogy a 30 054 forint eljárási illeték az állam terhéen marad.

[9] Az elsőfokú bíróság az alapeljárás számított időtartamát 2015. június 12. napjától 2022. október 24. napjáig tartó 2692 napban határozta meg.

[10] E számított időtartamból levonta a Pevtv. 15. § (3) bekezdése alkalmazásával a 2015. június 12. és 2015. szeptember 7. közé eső 87 napot, a 2018. május 18. és 2018. június 12. között eltelt 25 napot, a 2019. március 21. és 2019. április 1. közé eső 11 napot, valamint a 2021. március 31. és 2021. június 16. között eltelt 77 napot, azaz mindösszesen 200 napot. Erre tekintettel megállapította, hogy az eljárás számított időtartamából, azaz 2692 napból 200 nap vonandó le, az így fennmaradó 2492 napra pedig a Pevtv. 7. §-a alapján megállapította a napi 400 forintos összeg szorzataként a vagyoni elégtétel összegét 996 800 forintban,

figyelemmel a 372/2021. (VI.30.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Kormányrendelet) 1. § (1) és (2) bekezdéseiben foglaltakra.

[11] A kérelmezett alaptalannak talált elleniratbeli hivatkozásai körében az alábbiakra mutatott rá:

[12] A Pevtv. 15. § (3) bekezdése alkalmazása vonatkozásában mindenekelőtt arra, hogy az eljárás számított és figyelembe vehető időtartama és a vagyoni elégtétel összegének számítása során a vizsgált eljárás teljes időtartamát figyelembe kell venni. Ha a figyelembe vehető időtartam meghaladja a Pevtv. szerinti észszerűnek minősülő időt, úgy az eljárás törvény szerinti meghatározott teljes időszakából kell kiindulni, ebből kell a Pevtv. 15. §-ának (3) és (4) bekezdése alapján be nem számítható időtartamokat levonni és az így maradó, figyelembe vehető idő teljes egészére kell a vagyoni elégtétel összegét kiszámítani. Álláspontja szerint a törvény egyértelmű, a vagyoni elégtétel a teljes figyelembe vehető időszakért és nemcsak az észszerűnek minősülő időtartamot meghaladó részéért jár, amely körben hivatkozott a Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.404/2022/2. és Pkf.II.20.458/2022/2. számú végzéseiben megjelenő értelmezésre. E körben hivatkozott még a Kormányrendelet 1. § (1), (2) bekezdéseiben megjelenő normára és ezen keresztül arra, hogy a vagyoni elégtétel éppen ennek a jogszabálynak a megfogalmazása szerint sem csak az észszerű és figyelembe vehető időtartam különbözetére, hanem az eljárás teljes figyelembe vehető időtartamára illeti meg a kérelmezőt. Egyetértett a kérelmezettel abban a tekintetben, hogy a vagyoni elégtétel jogintézményének bevezetésére azért került sor, hogy az Emberi Jogok Európai Egyezményének 13. cikkével összhangban megteremtődjék az eljárások esetleges elhúzódásával okozott jogsérelmeket kompenzáló jogorvoslati eljárás, de a jogalkotónak lehetősége volt arra, hogy megválassza azokat az eszközöket, amelyekkel az Egyezmény 46. cikke alapján fennálló jogi kötelezettségének eleget tesz. A hatékony jogorvoslat megteremtésére tagállami szinten tehát nem egyféle szabályozás létezik, a jogalkotó a fenti keretekre figyelemmel szabadon választhatta meg a szabályozás módját, ezért annak nincs jelentősége az eljárásban, hogy az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) egy, a Pevtv. által megvalósítottól eltérő szabályozási modellt is hatékony jogorvoslatnak talált.

[13] A 2015. október 9. és 2015. december 2. napja közötti 55 nap levonása körében nem osztotta a kérelmezetti álláspontot, mert igaz ugyan, hogy az alapügyben eljáró bíróság a 30 napos intézkedési határidőt ennyivel az említett időszakban elmulasztotta, de a Pevtv. 15. § (4) bekezdésében taglalt jogintézmény alkalmazása körében kerülni kell a formális, mechanikus jogalkalmazást. A Debreceni Ítéltábla e tárgyban részletesen kifejtett álláspontját, amely a Pkf.II.20.345/2022/2. számú eseti döntésben is megjelent, idézte, elvi élel mutatva rá, hogy azt, hogy a vagyoni elégtételt érvényesítő fél terhére ítéltető-e meg, hogy az adott bírósági mulasztással szemben nem vette igénybe az eljárás elhúzódása miatti kifogást, mindig az egyes mulasztások gondos vizsgálatával, egyedileg, a jogintézmény céljával, a sérelem orvoslására alkalmasságával, és mindezek alapján a féltől elvárható magatartással összefüggésben kell értékelni. Figyelembe kell venni, hogy a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: 1952. évi Pp.) 114/A. § (2) bekezdése nem valamennyi, a bíróság érdekkörében felmerült elhárítható ok miatt szükségtelenül eltelt időtartam orvoslása végett tette lehetővé annak igénybevételét, hanem csak akkor, ha a bíróság valamilyen törvényi vagy bírói határidőt mulasztott, illetve észszerű időn belül nem intézkedett. Azt sem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy a kifogás vizsgálata önmagában is negatívan érinthette a per időtényezőjét, csakúgy, mint azt, hogy a bíróság kötelezettsége a saját közhatalmi tevékenységére irányadó szabályok betartása, így a feleknek is abból a feltételezésből kell, illetve lehet kiindulniuk, hogy a bíróságok betartják a rájuk vonatkozó eljárási szabályokat, így az észszerű időn belüli cselekvés kötelezettségére

vonatkozót is. A Pevtv. hatályba lépése előtti időszakban az említett kifogás intézményének az alkalmazása pedig már csak azért sem válhatott általánossá, mert annak a Pevtv. szerinti hatása az említett időszakban értelem szerű okoknál fogva még nem lehetett és így nem is volt ismert. Mindezek alapján a féltől a bíróság inaktív magatartása miatti eljárás elhúzódásának megakadályozása esetén az az elvárható, hogy akkor terjesszen elő emiatt kifogást a folyamatban levő perben, ha a bíróság olyan mértékben mulasztotta el az észszerű időn belüli eljárási cselekmények kötelezettségét, amely a rá vonatkozó eljárási szabályok betartásában alappal bízó fél számára nyilvánvaló és egyértelműen felismerhető, az eljárási kötelezettség megszegésére vonatkozó jelzéstől pedig alappal várható a sérelem kellő időben és eredményességgel történő orvoslása. Mindezekre tekintettel az említett 55 nap nem volt olyan kirívó mértékű időtartam, ahol a kérelmező alapos okkal feltételezhette volna a bíróság mulasztását.

[14] Ugyancsak nem tartotta levonhatónak a 2016. február 24. és 2016. május 12. között eltelt 78 napot, mert megállapította, hogy a 2016. február 24-én megtartott tárgyalás elhalasztása nemcsak a felperes keresetmódosítása miatt volt szükséges, hanem azt az is indokolta, hogy a korábban érkezett alperesi ellenkérelem a tárgyalásig a kérelmező részére nem került kézbesítésre.

[15] A Pevtv. 15. § (4) bekezdése alapján nem tartotta levonhatónak a számított időtartamból a 2016. május 13. és 2016. május 29. közé eső 16 napot, valamint a 2022. április 20. és 2022. május 31. közé eső 41 napot, mert mindkét esetben, azaz 2016. május 30-án és 2022. április 20-án tárgyalásokat halasztott el a bíróság, ám egyidejűleg az új tárgyalási határnapot mindkét esetben ki is tűzte. Az 1952. évi Pp. 114/A. § (2) bekezdés a) pontjának alkalmazása szempontjából nem minősül kifogást megalapozó mulasztásnak, ha a bíróság a tárgyalás kitűzésével az eljárási cselekményt elvégezte. Így tehát nem volt olyan mulasztás, ami miatt a kifogás előterjeszthető lett volna.

[16] Ugyancsak nem találta levonhatónak a Pevtv. 15. § (4) bekezdése szerint a 2017. január 25. és 2017. március 23. között eltelt 57 napot. E körben is hivatkozott arra, hogy a tárgyalás elhalasztásával egyidejűleg új tárgyalási határnap kitűzésére is sor került, így nem állt fenn az eljáró bíróságnak olyan mulasztása, amely az eljárás elhúzódása miatti kifogással orvosolható lett volna.

[17] Ugyancsak nem találta alaposnak a kérelmezetti álláspontot a 2017. szeptember 6. és a 2018. január 5. közé eső 120 nap vonatkozásában sem. Rámutatott arra, hogy a 2017. szeptember 6. napján megtartott tárgyalás megismétlésére a bíróság működésében felmerülő objektív ok miatt került sor, a kérelmezőtől tehát nem volt elvárható a kifogás előterjesztése, hiszen a bíróság eljárásában nem jelentkezett olyan mulasztás, amelyet orvosolni lehetett volna a kérelem előterjesztésével.

[18] Az elsőfokú bírósági álláspont szerint a Pevtv. 15. § (4) bekezdése alapján ugyancsak nem volt a 2019. április 2. és 2019. október 8. közé eső 189 nap levonására sem lehetőség, mert az eljáró másodfokú bíróság a tárgyalás kitűzéséről törvényes határidőn belül intézkedett. A másodfokú bíróság eljárásában egyáltalán nem volt mulasztás vagy intézkedési késedelem, így tehát nem volt objektív lehetőség az eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjesztésére.

[19] Ugyancsak nem találta levonhatónak a 2020. szeptember 30. és 2021. január 12. között eltelt 104 napot sem. Az említett időtartamban a kérelmező érdekkörében felmerült időmúlást az elsőfokú bíróság nem tudott feltárni, valamint az eljárást folytató bíróság eljárásban sem merült fel mulasztás.

[20] A 2021. március 12. és 2021. június 15. között eltelt 95 nap vonatkozásában a 2021. március 12-től 2021. március 31-ig terjedő időre megállapította, hogy az nem vonható

le az eljárás időtartamából, hiszen 2021. március 31-re volt kitűzve az elhalasztott tárgyalás, míg az előzőek szerint az ezt követő, a 2021. március 31. és 2021. június 15. közötti 77 napot levonta az alapeljárás számított időtartamából.

[21] A kérelmezett Pevtv. 15. § (5) bekezdésére hivatkozással előterjesztett további 544 nap levonását indítványozó kérelme kapcsán pedig a Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.458/2002/4. számú végzésében taglalt állásponttal egyezően rámutatott arra, hogy a Pevtv. 15. § (5) bekezdése nem teremt egyes időtartamok levonására alapot adó új okot; kizárólag a Pevtv. 15. § (3) és (4) bekezdése szerint van mód a számított időtartamból való levonásra. Így átalányként a további 544 nap levonására az elsőfokú bíróság nem látott lehetőséget, mert a levonás körében csak azok a mulasztások voltak az értékelés körébe vonhatók, amelyek a kérelmező eljárási cselekményével álltak összefüggésben. Mint azt hangsúlyozta, nincs lehetőség arra, hogy a levonandó időtartam kezdő és végső időpontjának megjelölése nélkül a kérelmező magatartására általánosságban hivatkozva a bíróság mérlegelése alapján vonjon le egyes időtartamokat.

[22] Mindezekre tekintettel tehát az elsőfokú bíróság 2492 napban látta megállapíthatónak a figyelembe vehető időtartamot és annak teljes egészére napi 400 forinttal számolva, 996 800 forintot határozott meg a kérelmezőt illető vagyoni elégtétel összegének. Ezt meghaladóan pedig a kérelmet elutasította.

[23] A pernyertesség arányát a kérelmező javára 93 %-ban határozta meg, költség felszámítás hiányában elsőfokú költség viseléséről nem rendelkezett. Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 42. § (1) bekezdésének g) pontja és a Pevtv. 9. § (4) bekezdése alapján alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 102. § (1) bekezdése alapján állapította meg a kérelmező által viselendő elsőfokú illeték összegét; a kérelmező a tárgyi illetékfeljegyzési jogos eljárás ellenére történő fizetésére tekintettel az Itv. 80. § (1) bekezdése szerint a pervesztességen kívüli rész visszatéríthetőségéről rendelkezett. Az Itv. 5. § (1) bekezdés c) pontja és a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján a kérelmezett személyes illetékmentessége folytán határozta meg az állam terhén maradó illeték összegét.

A fellebbezés és a fellebbezésre tett észrevétel

[24] Az elsőfokú bíróság végzése ellen a kérelmező terjesztett elő fellebbezést, melyben kérte annak megváltoztatását oly módon, hogy a kérelmet 75 600 forintot meghaladó részében az ítéltábla utasítsa el.

[25] Arra hivatkozott, hogy álláspontja szerint az alapeljárás Pevtv. szerint figyelembe vehető időtartama nem haladta meg oly mértékben az észszerűnek minősülő időtartamot, ahogyan azt az elsőfokú bíróság megállapította.

[26] A fellebbezésében a kérelmezett az ellenkérelmében leírtakat tartotta fenn változatlanul, az ott hivatkozott jogi érvek alapján. Az elsőfokú eljárásban hivatkozottal azonos módon annak az álláspontjának adott hangot, hogy a vagyoni elégtétel csak az alapeljárás vagy eljárási szakasz észszerű időn túli időtartam tekintetében illetheti meg a kérelmezőt. Az ezzel kapcsolatos, az EJEB joggyakorlatára utaló elsőfokú bírósági álláspontot vitatta, hivatkozott a németországi szabályozásra, amely értelmében az elhúzódo eljárás esetén a kártérítés összege nem az eljárás teljes időszakára, hanem csak és kizárólag a késedelmes időszakra illeti meg a kérelmezőt. A hazai ítélkezési gyakorlatnak figyelemmel kell lenni az EJEB ítélkezési gyakorlatára.

[27] Kérte a fenti tényállásban írt 2015. október 9. és 2015. december 2. napja között eltelt 55 nap levonását a számított időtartamból. Álláspontja szerint a jogi képviselővel eljáró felperesnek elő kellett volna terjesztenie az eljárás elhúzódoása miatti kifogást és az

eredményre is vezethetett volna, mert felhívta volna a figyelmet a mulasztásra. Vitatta az elsőfokú bíróság végzésének azon megállapítását, hogy a kifogást nem lehet formálisan megítélni és mindig a mulasztások vizsgálatával egyidejűleg, a jogintézmény céljával, a sérelem orvoslására alkalmasságával együtt kell azt értékelni. A fellebbezés szerint ilyen kritériumokat a Pevtv. nem ír elő és ilyen többletkövetelményeket ezért a bíróság sem támaszthat. Az elsőfokú végzés álláspontja téves abban a tekintetben, hogy a kifogás előterjesztése a per elhúzódásának megakadályozása érdekében csak akkor elvárható, ha a bíróság olyan mértékben mulasztotta el az észszerű időn belüli eljárási cselekmények kötelezettségét, amely a rá vonatkozó eljárási szabályok betartásában alappal bízó fél számára nyilvánvaló és felismerhető.

[28] Kérte a 2016. február 24. és 2016. május 15. között eltelt 78 napos időtartam levonását is, lényegében az elleniratban hivatkozottakkal azonos indokokból, nevezetesen, hogy a 2016. február 24. napján tartott tárgyalást a felperes keresetpontosítása miatt kellett elhalasztani. Álláspontja szerint nem változtat ezen a körülményen az sem, hogy más indoka is volt a tárgyalás elhalasztásának, hiszen a keresetváltoztatás újabb ellenkérelem-változtatás alapjául is szolgál, tehát az eljárás elhúzódását eredményezi.

[29] Ugyancsak kérte a 2017. január 25. és 2017. március 23. közötti 57 napos időtartam levonását. E tekintetben elfoglalt álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen következtetett arra, hogy nem terheli a kérelmezettet mulasztás, e körben is hiányolta a kérelmező alapeljárásbeli magatartásából az eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjesztésének a hiányát, mert ha élt volna ezzel az eszközzel a kérelmező, úgy a kérelmezett bizonyára megkísérelte volna a tárgyalás határnapját egy korábbi időtartamra vagy pótnapra beállítani.

[30] A 2017. szeptember 6. és 2018. január 5. között eltelt 120 napos időtartam levonását pedig azért kérte továbbra is a fellebbezésben, mert álláspontja szerint a bíróság késedelembe volt annak a tárgyalási jegyzőkönyvnek az elkészítésével, amelynek a leírása a hangszalag meghibásodása miatt lehetetlen volt.

[31] Ugyancsak kérte levonni a 2020. szeptember 30. és 2021. január 12. között eltelt 104 napot. E körben rámutatott arra, hogy a tárgyalás elhalasztását kétségtelenül nem kizárólag a felperes személyes meghallgatáson tett nyilatkozata indokolta, de nem vette figyelembe az elsőfokú bíróság, hogy a tárgyalást megelőzően több száz oldalas beadványt terjesztett elő a kérelmező és a megismételt eljárásban újabb tényelőadásokat is közölt a személyes meghallgatása során és ezért az alperes részére további határidőt kellett biztosítani nyilatkozattételre, így a tárgyalás elhalasztása nem csupán a kérelmezetti magatartásnak a következménye.

[32] Ezt meghaladóan továbbra is kérte a Pevtv. 15. § (5) bekezdésének akkénti értelmezését, melynek eredményeképpen – a figyelembe vehető időszak 30 %-kal csökkentésével – 544 nap volt álláspontja szerint levonandó az alapeljárás számított időtartamából, a kérelmező perelhúzó és célszerűtlen pervitele miatt. Megismételte azt az álláspontját, hogy a Pevtv. 15. § (5) bekezdése a számított időtartamból való levonásra önálló, a Pevtv. 15. § (3) és (4) bekezdésétől független okot jelent.

[33] A kérelmező a fellebbezésre tett észrevételében az elsőfokú végzés helyes indokai alapján való helybenhagyását kérte. hangsúlyozta, hogy a kérelmezett a kizárólag az észszerű időn túli időszakra vonatkozó kompenzálására vonatkozó értelmezése mind a hazai joggyakorlatnak, mind az Alaptörvényben rögzítetteknek ellentmond. Előadta, hogy az eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjesztésének a hiányát nem lehet mechanikusan, formálisan megítélni, a kérelmezett fellebbezésében pedig nem adta elő, hogy miben áll az eljárt bíróságok mulasztása, nem jelölte meg a kifogás előterjesztésére okot adó körülményeket, és hogy a kérelmező részéről miért lett volna indokolt a kifogás előterjesztése.

A másodfokú bíróság döntése

[34] Az ítéltábla fellebbezés hiányában nem érintette az elsőfokú végzésnek a kérelmet részben elutasító rendelkezéseit, míg a fellebbezést a következők szerint megalapozatlannak találta:

[35] Az elsőfokú bíróság a jogszabályi rendelkezéseket megfelelően hívta fel és helyesen foglalt állást az elleniratban meghatározott időszakok levonhatóságáról. Érdemi döntését részletesen, a Pp. 346. § (4) bekezdése által elvárt mértékben indokolta, jogi érveit az ítéltábla minden részében osztotta. A kérelmezett fellebbezése lényegében csak megismételte az elleniratában foglalt érveket, amelyeket azonban az elsőfokú végzés minden részében tekintetbe vett és azok figyelembevételével foglalt állást helytállóan arról, hogy mennyiben van helye a kérelmezett által kért időtartamok figyelmen kívül hagyásának, ezért az ítéltábla sem találta szükségesnek ezeket a jogi érveket részletesen megismételni.

[36] Csupán a fellebbezésben előadottakra tekintettel mutat rá az ítéltábla az alábbiakra:

[37] A kérelmezettnek az az értelmezése, hogy a vagyoni elégtétel alapjaként csak a Pevtv. által észszerűnek meghatározott időtartamot meghaladó rész vehető figyelembe, helytelen volt. A vagyoni elégtétel iránti nemperes eljárásokban kialakult következetes gyakorlat valamennyi vitatott esetben úgy értelmezi a kapcsolódó jogszabályi rendelkezéseket, hogy a vagyoni elégtétel összegének számítása során a vizsgált eljárás teljes számított időtartamát és nem csupán az észszerű időtartamot meghaladó részét kell figyelembe venni. A Pevtv. 7. § (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy ha a bírósági eljárás vagy eljárási szakasz 15. § szerint figyelembe vehető időtartama meghaladja az észszerűnek minősülő időtartamot, a fél (...) pénzbeli igényt érvényesíthet vagyoni elégtételként. Ebből tehát egyértelműen következik, hogy a figyelembe vehető időtartam szükségszerűen több, mint az észszerűnek minősülő időtartam. A Kormányrendelet 1. § (1) bekezdése azt tartalmazza, hogy a vagyoni elégtétel összegét a bírósági eljárás Pevtv. szerint figyelembe vehető időtartamára eső naptári napoknak és a napi összegnek a szorzataként, egy összegben kell megállapítani. Mivel a figyelembe vehető időtartamnak többnek kell lenni az észszerűnek minősülő időtartamnál, az általános szabályok szerint a Pevtv. 6. § (3) bekezdés d) pontja szerint a teljes eljárásra számított 36 hónapnál legalább egy nappal több – azaz ebben az esetben legalább 36 hónap és egy nap –, csak az észszerű időtartam és a figyelembe vehető időtartam különbözetére hivatkozó számítás a jogszabályi rendelkezések nyelvtani értelmezésével nem támasztható alá. Mivel az Emberi Jogok Európai Egyezményének 13. cikkével összhangban az eljárás elhúzódásával okozott jogsérelmet kompenzáló hatékony jogorvoslat megteremtése nem csupán egyféle szabályozással lehetséges, a jogalkotó szabadon választhatta meg a megfelelő szabályozás módját, ezért a Pevtv. alkalmazása során önmagában nincs jelentősége annak, ha az EJEB egy, a Pevtv. által megvalósítottól eltérő, attól akár enyhébb szabályozási modellt is hatékony jogorvoslatnak talált (Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.345/2022/2. – közzétéve: BDT2023. 4600.; Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.404/2022/2. – közzétéve: BDT2023. 4644.; Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.055/2023/2.; Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.143/2023/2.; Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.261/2023/2.) Mindezekre tekintettel a kérelmezettnek az EJEB joggyakorlatára való hivatkozása és ezzel összefüggésben a németországi szabályozás, valamint mindezeknek a jelen jogvitára való alkalmazhatósága vonatkozásában előterjesztett fellebbezés nem foghatott helyt.

[38] A fellebbezésnek a 2015. október 9. és 2015. december 2. között eltelt 55 nap levonását célzó részét az ítéltábla azért nem tartotta alaposnak, mert az abban taglalt Pevtv. 15. § (4) bekezdésében írt jogintézmény értelmezése téves és ellentétben áll a Debreceni Ítéltábla már számos döntésében közzétett álláspontjával. Utóbbira egyébként az elsőfokú

bíróság a fellebbezéssel támadott végzésében is több helyen helytállóan utalt és megjelölte a Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.345/2022/2., illetve Pkf.II.20.404/2022/2. számú végzéseit. Ezeket az ítéltábla már nem ismétli meg, csupán azok tartalmára visszautal és a fellebbezéssel összefüggésben pedig rámutat arra, hogy az említett jogértelmezés, ellentétben a fellebbezésben hivatkozottal, új, a törvényi előírásokat tovább szigorító kritériumokat nem hoz létre. E jogértelmezés nem többletkövetelményeket ír elő, csupán azt, hogy annak a megítélése kapcsán, hogy a kérelmező az eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjesztésének elmaradásával olyan jogi helyzetet idézett-e elő, amely folytán valamely időszak a számított időtartamból levonandó, azaz a figyelembe veendő idő csökkentendő, az eset összes releváns körülményét figyelembe kell venni. Nem elegendő a bíróság késedelmének megállapítása, ez ugyanis azt a nyilvánvalóan a jogalkotói szándékkal szemben álló helyzetet eredményezne, hogy minden olyan, a bíróság késedelmével érintett határidőt le kellene vonni a számított időtartamból, azaz csökkenteni kellene vele a figyelembe vehető időtartamot, amely késedelmes idő első napján a kérelmező nem élt az eljárás elhúzódása miatti kifogással. Erre a már fentebbi eseti döntésekben is számos alkalommal idézett indokok mellett már csak azért sincs lehetősége a kérelmezőnek – még a per során – és így a Pevtv. 15. § (4) bekezdése alkalmazásában szükség sincs rá, mert az esetek többségében magáról a késedelemről sem azonnal, annak első napján értesül a kérelmező, így a kifogás előterjesztésének a késedelmes időszak elején szubjektív akadálya is van.

[39] Az elsőfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy bár a kérelmező jogi képviselővel járt el, azonban a levonni kért időtartam nem olyan kirívó mértékű, amely esetben a kérelmező alapos okkal feltételezhette volna a bíróság mulasztását. Ezzel az állásponttal az ítéltábla egyetért, kiemelve emellett azt is, hogy az 55 napnyi késedelem esetén a kifogás még az említett időtartam első felében való előterjesztése esetén sem következett volna még eredményesség esetén sem lényegi határidő-rövidülést. Az ilyen esetben az említett jogintézmény alkalmazásának még a feltételes eredményessége, annak reális esélye sem állapítható meg.

[40] Szintén nem osztotta az ítéltábla a 2016. február 24. és 2016. május 12. közötti 75 nappal kapcsolatos fellebbezési álláspontot, mert e körben teljesen helytállóan mutatott rá az elsőfokú bíróság, hogy a tárgyalás elhalasztására nemcsak a keresetmódosításra tekintettel került sor, hanem azért is, mert a tárgyalás napjáig az alperes ellenkérelmét a bíróság nem kézbesítette a kérelmezőnek. Ez pedig azt jelenti, hogy a kérelmező magatartásában a Pevtv. 15. § (3) bekezdésében szabályozott körülmények, mint levonási okok nem voltak fellelhetők, ezért az elsőfokú bíróság helytállóan foglalt állást akkor, amikor úgy ítélte meg, hogy az említett 78 nap a vagyoni elégtételre jogosító időtartamból nem vonható le, az ugyanis nem a kérelmező érdekkörében történt okból telt el.

[41] Ugyancsak nem foghatott helyt a fellebbezés a 2017. január 25. és 2017. március 23. nap között eltelt 57 nap levonásával kapcsolatban. A 2017. január 25. napjára kitűzött tárgyalást az alapperben eljáró bíróság hivatalból halasztotta el 2017. március 24. napjára, amellyel összefüggésben helytállóan szögezte le az elsőfokú bíróság, hogy a törvényes kitűzési határidő nem sérült, az alapperben eljáró bíróság nem volt késedelemben. Nem volt a bíróságnak tehát olyan mulasztása, amely elhárítható lett volna az eljárás elhúzódása miatti kifogással. Ebből következően fogalmilag kizárt a Pevtv. 15. § (4) bekezdésének alkalmazása az ítéltábla álláspontja szerint, így az e vonatkozású fellebbezés nem foghatott helyt.

[42] A fellebbezésnek a 2017. szeptember 6. és 2018. január 5. között eltelt időtartam vonatkozásában előterjesztett része kapcsán pedig az ítéltábla rámutat arra, hogy a hangszalag meghibásodása miatt kellett a 2016. szeptember 6. napján megtartott tárgyalást megismételni, hiszen az arról készült jegyzőkönyv írásba foglalása így fizikai akadályba

ütközött. Az eljárás elhúzódása miatti kifogás eleve nem lehet alkalmas a fizikai akadály kiküszöbölésére, és ekként az ebből fakadó időmúlás megelőzésére; az elsőfokú bíróság itt kifejtett indokaival az ítéltábla mindenben egyetért, arra csak visszautal.

[43] Ugyancsak helytálló volt az elsőfokú bíróság álláspontja a 2020. szeptember 30. és 2021. január 12. között eltelt 104 nap számított pertartamból történő levonása jogi akadálya vonatkozásában. Az elsőfokú bíróság részletesen foglalkozott azzal, hogy a 2020. szeptember 30. napján megtartott tárgyaláson miként járt el a kérelmezett, kiemelve, hogy a bíróság a Kúria iránymutatásának megfelelően folytatta az eljárást és ezért foganatosította a kérelmező személyes meghallgatását is. A tárgyalás elhalasztására viszont nemcsak a személyes meghallgatás tartalma folytán került sor, hanem azért, mert további nyilatkozatok megtételére hívta fel a bíróság együttesen a peres feleket. Emellett az alperest korábban nem csatolt iratok benyújtására is felhívta. A kérelmező további személyes meghallgatása éppen a Kúria részbeni hatályon kívül helyező felülvizsgálati ítéletében szereplő iránymutatása miatt volt indokolt és ugyancsak a Kúria iránymutatása folytán terjedt ki az eljárás olyan körülményekre, illetve tényekre, amelyek korábban az eljárásban nem merültek fel. Erre viszont a kérelmezőnek a bíróság kérdéseire való válaszadás körében reagálnia kellett. Ekként helytálló volt az elsőfokú bíróság indokolása és döntése is abban a tekintetben, hogy a Pevtv. 15. § (3) bekezdése nem adott lehetőséget a szóban forgó időszak levonására, mert nem lehet róla megállapítani, hogy a kérelmező érdekkörében felmerült, szükségtelenül eltelt időtartam lett volna. Éppen ezért nem foghatott helyt az a hivatkozás, hogy ha a korábbi elsőfokú eljárásban a kérelmező a megfelelő tényállításait megtette volna, úgy nem lett volna szükséges a további nyilatkozata, illetve az alperes részére további nyilatkozattételi felhívás, arra határidő biztosítása. Erre ugyanis nem a felperes valamely magatartása, hanem a Kúria iránymutatása miatt volt szükség, illetve emiatt is került mindezekre sor.

[44] Nem értett egyet az ítéltábla a Pevtv. 15.§ (5) bekezdésének fellebbezési értelmezésével. A kialakult bírói gyakorlat szerint ez a jogszabályi rendelkezés nem teremt új okot az egyes időtartamok levonására (Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.345/2022/2. – közzétéve: BDT2023. 4600; Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.458/2022/4. – közzétéve: BDT2023. 4621; Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.003/2023/2. – közzétéve: BDT2023. 4620; Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.083/2023/2.; Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.147/2023/2.; Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.224/2023/3., Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.284/2023/2., Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.286/2023/2.). A Pevtv. a 15. § (3) és (4) bekezdésében meghatározza azon körülményeket, amelyek alapján az eljárás figyelembe vehető időtartama, így a fizetendő vagyoni elégtétel összege csökkenthető; a 15. § (5) bekezdése ehhez képest rendelkezik akként, hogy a bíróság – a nemperes eljárásban előterjesztett kérelem és ellenirat tartalmának korlátai között – mérlegeli, hogy a bírósági eljárásban félnek minősülő kérelmező, valamint a bírósági eljárást lefolytató bíróság eljárási cselekménye, illetve mulasztása mennyiben járult hozzá az észszerűnek minősülő időtartam meghaladásához. A bíróság e körülmények értékelését követően határozza meg a bírósági eljárás vagy eljárási szakasz figyelembe vehető időtartamát. A Pevtv. 15. § (5) bekezdése nem tesz említést a kérelmező és a bíróság tevékenységén kívüli okokról, a törvényjavaslat indokolásából következően a sem a bíróság, sem a kérelmező érdekkörébe nem sorolt akadályokra tekintettel a figyelembe vehető időtartam nem csökkenthető.

[45] A fellebbezés hivatkozásával ellentétben az elsőfokú bíróság pontosan rögzítette a határozata indokolásában, hogy miként értelmezi a Pevtv. 15. § (5) bekezdését. Az ennek elmaradását hiányoló fellebbezési kérelem tehát alaptalan, ezért az ítéltábla egyetért azzal az elsőfokú bírósági megállapítással, hogy a levonás körébe csak azok a mulasztások vonhatók, amelyek a kérelmező eljárási cselekményével állnak összhangban.

[46] Mindezen túl a Pevtv. nem ad lehetőséget a perelhúzó magatartásra való általános hivatkozás alapján a figyelembe vehető időtartam mérlegeléssel – százalékos arányban – való további csökkentésére. Az ellenírat a Pevtv. 14. § (2) bekezdés f) és g) pontjai szerinti tartalmi követelményei körében a kérelmező a *meghatározott* idő figyelmen kívül hagyását megalapozó eljárási cselekményeit, illetve szükséges eljárási cselekménye elmulasztását alátámasztó tényeknek, valamint ezzel összefüggésben figyelmen kívül hagyandó időtartamoknak a megjelölését írja elő. A „meghatározott” kifejezésből és a törvény egész rendszeréből az következik, hogy a kérelmezőnek az egyes levonni kért időtartamok kezdő és befejező időpontjának *pontos* megjelölésével, a hivatkozott időtartam figyelmen kívül hagyására alapot adó ok pontos megjelölésével kell kérnie a vagyoni elégtétel alapját csökkentő levonást. A Pevtv. következetes számítási rendszeréből az következik, hogy nincs lehetőség konkrét időtartamok megjelölése nélkül, a kérelmező magatartására történő általános hivatkozással, a bíróság mérlegelési jogköre alapján egyes arányos időtartamok levonására (Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.003/2023/2. – közzétéve: BDT2023. 4620; Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.055/2023/2.; Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.243/2023/2.; Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.261/2023/2., Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.284/2023/2). Nincs lehetőség ezért a figyelembe vehető időtartam meghatározott százalékkal csökkentésére.

[47] Mindezekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú bíróság végzésének nem fellebbezett részét nem érintette, annak fellebbezett részét pedig a Pevtv. 9. § (4) bekezdése és a Pp. 389. §-án keresztül alkalmazandó 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[48] A fellebbezés nem vezetett eredményre, ezért az ítéltábla a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte a sikertelenül fellebbező kérelmezettet a kérelmező javára a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, (4) és (5) bekezdése alapján meghatározott, a (6) bekezdés szerint az indokolt jogi képviseleti tevékenység alapján 10 000 forint + áfa, összesen 12 700 forint összegében mérsékelt ügyvédi munkadíj mint másodfokú költség megfizetésére.

[49] Az Itv. 39. § (1) bekezdése és 47. § (1) bekezdése szerint meghatározott fellebbezési illeték a kérelmezett személyes illetékmentessége folytán a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam terhén marad.

Debrecen, 2023. szeptember 25.

Dr. Pribula László s.k. a tanács elnöke, Dr. Répássy Árpád s.k. előadó bíró, Dr. Gárdosi Judit s.k. bíró